

PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2018)0484

Neįgalių moterų padėtis

2018 m. lapkričio 29 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl neįgalių moterų padėties (2018/2685(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Europos žmogaus teisių konvenciją ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į JT neįgaliųjų teisių konvenciją ir tai, kad ji įsigaliojo 2011 m. sausio 21 d., vadovaudamasis 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimu 2010/48/EB dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu¹ ir ypač šios konvencijos 6 straipsniu dėl neįgalių moterų ir mergaičių,
- atsižvelgdamas į 1979 m. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų moterų diskriminacijos panaikinimo ir į jos 1999 m. fakultatyvinį protokolą,
- atsižvelgdamas į Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartiją²,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 10, 19 ir 168 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus³,
- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas (COM(2008)0426) ir 2009 m. balandžio 2 d. Parlamento poziciją dėl šio pasiūlymo⁴,
- atsižvelgdamas į Parlamento Europos Sąjungos vidaus politikos generalinio direktorato tyrimą „Lyties ir negalios veiksmų sankirtos nulemta diskriminacija“,
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) ataskaitą „Skurdas, lytis ir tarpusavyje susijusios nelygios galimybės ES“, ypatingą dėmesį atkreipiant į VIII skyrių

¹ OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

² OL C 364, 2000 12 18, p. 1.

³ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

⁴ OL C 137 E, 2010 5 27, p. 68.

„Lytis ir negalia“ ,

- atsižvelgdamas į EIGE 2017 m. lyčių lygybės indeksą,
 - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl neįgalių moterų padėties (O-000117/2018 – B8-0418/2018),
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi ES gyvena daugiau kaip 80 mln. neįgaliųjų; kadangi vienas iš keturių europiečių turi neįgalų šeimos narį; kadangi apie 46 mln. neįgalių moterų ir mergaičių ES sudaro apie 16 proc. bendro moterų ir mergaičių skaičiaus ir sudaro 60 proc. bendro neįgalių gyventojų skaičiaus;
 - B. kadangi žodis „negalia“ apima labai daug laikinų, trumpalaikių arba ilgalaikių asmeninių aplinkybių, dėl kurių reikia pritaikytų politinių priemonių ir kurios apima psichinės sveikatos aspektus;
 - C. kadangi demografinė kaita ir senėjanti visuomenė reiškia, kad daugiau žmonių taps neįgalūs vėliau;
 - D. kadangi pagrindinės teisės neįgaliesiems nesuteikiamos kasdien, nes nuolat susiduriama su sunkumais mėginant gauti apmokamą darbą, kuris užtikrintų teises, tiek viešajame, tiek privačiajame sektoriuose; kadangi neįgaliųjų profesinis mokymas neatitinka poreikių ir siekiamybių, kad asmenys galėtų įgyti įtraukčiai į profesinį gyvenimą būtinų žinių, įgūdžių ir kompetencijų;
 - E. kadangi ES dirba tik 18,8 proc. neįgalių moterų; kadangi 45 proc. neįgalių darbingo (t. y. 20–64 m.) amžiaus moterų neturi darbo, tarp vyrų atitinkamas skaičius sudaro 35 proc.;
 - F. kadangi 75 proc. sunkią negalią turinčių žmonių neturi galimybės visapusiškai dalyvauti ES darbo rinkoje ir kadangi tikimybė, kad neįgalios moterys nukentės nuo smurto, yra du–tris kartus didesnė negu negalios neturinčioms moterims;
 - G. kadangi 34 proc. sveikatos problemų ar negalią turinčių moterų savo gyvenime yra patyrusios fizinį ar seksualinį savo partnerio smurtą;
 - H. kadangi neįgalių moterų sterilizacija joms nežinant ar neduodant sutikimo yra paplitusi smurto forma, visų pirma daranti poveikį etninių mažumų, pavyzdžiui, romų, moterims;
 - I. kadangi viešajame gyvenime ir žiniasklaidoje nesimato neįgaliųjų;
 - J. kadangi apie du trečdalius slaugytojų Europoje sudaro moterys; kadangi 80 proc. slaugos paslaugų ES teikia neapmokami neoficialūs slaugytojai ir 75 proc. jų yra moterys; kadangi manoma, kad ekonominė neapmokamos neoficialios slaugos Sąjungoje vertė, apskaičiuota kaip bendrų oficialių ilgalaikės slaugos paslaugų procentinė dalis, sudaro 50–90 proc.;
 - K. kadangi neįgalių moterų dalyvavimas visuomeninėje ir ekonominėje veikloje yra itin svarbus Europos bendros ekonominės ir socialinės strategijos sėkmei;

- L. kadangi neįgalios moterys dažnai patiria įvairių formų diskriminaciją, be kita ko, dėl lyties tapatybės, lyties išraiškos ir lyties ypatybių, o tai padeda didinti moterų skurdą;
- M. kadangi neįgalieji ir ypač neįgalios moterys gauna mažiau pajamų ir jiems iškilusi didesnė skurdo ir socialinės atskirties rizika; kadangi atvejais, kai socialinė apsauga akivaizdžiai nepakankama, ilgam įsigali skurdas ir atskirtis; kadangi dirbančių neįgalių moterų padėtis bėgant laikui blogėja, lyginant su vyrų padėtimi (dirbančių, bet skurstančių moterų skaičius 2007 m. sudarė 10 proc. ir 2014 m. –12 proc.);
- N. kadangi technologijų plėtra teikia daug galimybių ir kelia daug iššūkių, ypač neįgalioms moterims, nes pasaulyje darbuotojai vis labiau naudojami skaitmeninėmis priemonėmis;
- O. kadangi toliau susiduriama su sunkumais mėginant gauti sveikatos centrų, ligoninių teikiamas priežiūros paslaugas, pagalbinių produktų, vaistų bei stebėsenai ir reabilitacijai itin svarbų gydymą; kadangi toliau susiduriama su didžiulėmis judumo problemomis, lemiamomis struktūrinių kliūčių, dėl kurių trikdomas eismas viešosiose erdvėse, arba ribotos prieigos prie viešojo ir kolektyvinio transporto; kadangi tebesama komunikacijos kliūčių (pvz., trūksta gestų kalbos vertėjų teikiant viešąsias paslaugas, nesudaromos deramos galimybės naudotis televizijos paslaugomis kurtiesiems), dėl kurių ribojama ir užkertama prieiga prie viešųjų paslaugų ir informacijos; kadangi paramos, apsaugos, ryšių, priežiūros ir sveikatos paslaugos, pavyzdžiui, susijusios su pirminės sveikatos priežiūros paslaugomis, smurtu prieš moteris, vaikų priežiūra ir motinyste, turėtų būti visiškai prieinamos visomis kalbomis, formomis ir formatais visoms moterims ir visų pirma neįgalioms moterims ir mergaitėms;
- P. kadangi visapusiškas neįgalių asmenų dalyvavimas politiniame ir visuomeniniame gyvenime, kaip nurodyta JT neįgaliųjų teisių konvencijos 29 straipsnyje, tais atvejais, kai šių žmonių dažnai ten nepakanka, išlieka nerealiomis viltimis ir ypač moterų atveju, jei šio klausimo nebus tinkamai imamasi;
- Q. kadangi, nepaisant daugelio tarptautinių konvencijų ir Europos Sąjungos teisės nuostatų, taip pat dabartinės Europos strategijos dėl negalios, neįgalūs asmenys visapusiškai dar nesinaudoja savo pilietinėmis ir socialinėmis teisėmis; kadangi nesudaromos vienodos galimybės mėgautis kultūra, sportu ir laisvalaikiu bei vienodas dalyvavimas socialiniame ir politiniame gyvenime; kadangi nuvertinami šių sričių specialistai; kadangi sistemingai nepaisoma visų minėtųjų konvencijų ir nuostatų, o pagrindinės teisės ir toliau neužtikrinamos darbuotojams ir asmenims su negalia; kadangi neįgalios moterys ir mergaitės iki šiol yra marginalizuojamos su lyčių lygybe susijusių sprendimų priėmimo ir pažangos srityse;
- R. kadangi lyčių lygybė nebuvo horizontaliai įtraukta į 2010–2020 m. Europos strategiją dėl negalios;
- S. kadangi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 ir 26 straipsniuose aiškiai draudžiama diskriminacija dėl negalios ir numatytas lygiateisiškas neįgaliųjų dalyvavimas visuomenės gyvenime; kadangi vienodas požiūris gali būti užtikrintas įgyvendinant teigiamas priemones ir politiką neįgalioms moterims ir neįgalių vaikų motinoms;
- T. kadangi lyčių aspekto įtraukimas į Europos strategiją dėl negalios po 2020 m. prisidės prie integruoto požiūrio į neįgalių moterų ir mergaičių diskriminacijos panaikinimą;

- U. kadangi neįgalių vyrų mėnesinis darbo užmokestis yra didesnis už neįgalių moterų darbo užmokestį, o abu šie užmokesčiai bendrai yra mažesni už kitų darbuotojų, taip išlaikant nuolatinę diskriminacinę realybę;
- V. kadangi dabartinė darbo rinka yra nestabili ir jose vyrauja sudėtingos sąlygos ir kadangi nedarbo didėjimas reiškia neįgaliųjų galimybių įsidarbinti sumažėjimą;
- W. kadangi valstybinėse mokyklų sistemose stokojama žmogiškųjų, materialinių ir pedagoginių priemonių, kad specialiųjų ugdymo poreikių turintiems vaikams ir jaunimui būtų tinkamai padedama ir jie būtų veiksmingai įtraukiami; kadangi visapusiška integracija į visuomenę daugiausia užtikrinama naudojantis kokybišku užimtumu ir prieinamu švietimu; kadangi užimtumas laikomas ne tik pajamų šaltiniu, bet ir yra tapęs socialinės integracijos priemone, nes jis susieja su visuomene, kuria tarpasmeninius santykius ir suteikia dalyvavimo visuomeniniame, kultūriniame ir ekonominiame gyvenime jausmą;
- X. kadangi neįgalios moterys gali patirti neįprastų formų prievartą, kurią sudėtinga atpažinti, pavyzdžiui, kai atimami ar sunaikinami asmens judumo įrenginiai arba neleidžiama naudotis su negalia susijusiais išteklių bendruomenėje ir (arba) neleidžiama nuvykti į susitikimus su sveikatos priežiūros specialistais;
- Y. kadangi krūties vėžio rodiklis tarp neįgalių moterų yra daug didesnis už atitinkamą rodiklį tarp sveikų moterų ir taip yra dėl to, kad trūksta pritaikytos patikros ir diagnostinės įrangos;
- Z. kadangi EIGE 2017 m. lyčių lygybės indeksas atskleidžia, kad vidutiniškai 13 proc. neįgalių moterų turi nepatenkintų medicininių poreikių ir 12 proc. tokių moterų turi nepatenkintų stomatologinių poreikių, kai tuo metu nepatenkintų medicininių poreikių turi tik 5 proc. moterų, neturinčių negalios;

Bendros rekomendacijos

1. dar kartą pabrėžia, kad visi neįgalieji turėtų turėti galimybių visapusiškai naudotis savo teisėmis, užtikrinant jų įtrauktį ir suteikiant jiems galimybes dalyvauti visuomenės gyvenime; pabrėžia, kad tai padaryti įmanoma tik vykdant aktyvią ir viešą politiką ir šalinant visas kliūtis dalyvavimui;
2. ragina valstybes nares įgyvendinti prevencijos, gydymo, reabilitacijos ir integracijos politiką, skirtą neįgaliesiems, ir remti jų šeimas, taip pat prisiimti atsakomybę už veiksmingą jų teisių įgyvendinimą, nedarant poveikio tėvų ar globėjų (rūpintojų) teisėms ir pareigoms; taip pat ragina kurti pedagogikos sistemą, kuri atkreiptų visuomenės dėmesį į pareigas neįgaliesiems ir solidarumą su jais, taip siekiant kovoti su socialine šių asmenų patiriama diskriminacija;
3. ragina valstybes nares vykdyti savo įsipareigojimus dėl Neįgaliųjų teisių konvencijos ratifikavimo ir imtis visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrintos joje įtvirtintos teisės ir laisvės bei pareigos, visų pirma tokiose srityse kaip užimtumas, švietimas, sveikata, socialinė apsauga, aprūpinimas būstu, judumas, teisė kreiptis į teismą, kultūra, sportas, laisvalaikis ir dalyvavimas visuomenės ir politiniame gyvenime, taip pat konkrečios pareigos, apibrėžtos Neįgaliųjų teisių konvencijoje ir susijusios su neįgalių moterų ir vaikų teisėmis;
4. atkreipia dėmesį į tai, kad neįgalios moterys ir mergaitės patiria dvigubą diskriminaciją

dėl lyties ir negalios sankirtos ir dažnai patiria daugialypę diskriminaciją dėl lyties ir negalios sankirtos su seksualine orientacija, lytine tapatybe, lyties raiška, lyties požymiais, kilmės šalimi, socialine klase, migracijos statusu, amžiumi, religija ar etnine kilme;

5. pakartoja savo raginimą Komisijai ir valstybėms narėms į savo lyčių lygybės strategiją, politiką ir programas įtraukti klausimus, susijusius su neįgaliomis moterimis ir mergaitėmis, į savo strategijas dėl negalios įtraukti lyčių aspektą, o į visas kitas politikos sritis įtraukti lyčių aspektą ir negalios aspektą;
6. ragina Komisiją ir valstybes nares remti mokslinius tyrimus ir inovacijas, susijusius su produktų ir paslaugų kūrimu, siekiant teikti paramą neįgaliesiems kasdienėje veikloje;
7. pabrėžia, kad daugėja pagyvenusių žmonių ir kad, remiantis PSO duomenimis, moterų negalia dažnesnė, ir šis reiškinys ypač susijęs su moterimis dėl to, kad jų tikėtina gyvenimo trukmė ilgesnė; todėl pabrėžia, kad neįgalių moterų skaičius proporcingai didės;
8. primygtinai reikalauja, kad pagal lytis suskirstyti duomenys būtų renkami siekiant atpažinti tarpsektorinės daugialypės diskriminacijos, su kuria susiduria neįgalios moterys ir mergaitės, formas visose srityse, kurioms taikoma Stambulo konvencija, ir visur, kur reikia;
9. ragina Europos lyčių lygybės institutą (EIGE) toliau teikti analizes ir pranešimus apie specifinę neįgalių moterų ir mergaičių padėtį ES ir valstybių narių lygmeniu, ypatingą dėmesį skiriant tarpsektorenei diskriminacijai;
10. dar kartą pabrėžia, kad šalyse, kuriose vyksta konfliktai, ir konflikto zonose neįgalios moterys dažnai susiduria su dar didesniais iššūkiais; todėl pabrėžia, kad būtina apsaugoti neįgalias moteris vykdant Europos Sąjungos išorės politiką;

Neįgalių moterų teisės

11. pabrėžia, jog turi būti užtikrinta, kad neįgalios moterys galėtų visapusiškai naudotis savo teisėmis gauti kokybišką, prieinamą ir įperkamą švietimą, sveikatos priežiūrą, įskaitant su translyčiais asmenimis susijusią sveikatos priežiūrą, kad joms būtų garantuojamos lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugos ir teisės, užimtumo, judumo, šeimos gyvenimo, kūno savarankiškumo, seksualumo ir santuokos galimybės, be to, kad būtų pasirūpinta apsaugos priemonėmis, kuriomis užtikrinamos šios teisės;
12. primena, kad visų lygmenų valdžios institucijos ir atitinkami suinteresuotieji subjektai turi gerbti ir puoselėti teisę į savarankišką gyvenimą, todėl turi teikti reikiamas priemones ir paramą, kad neįgalieji, ypač moterys, galėtų naudotis pasirinkimo ir kontrolės laisve, kiek tai susiję su jų gyvenimu ir gyvenimo būdu;
13. pabrėžia, kad neįgalios moterys ir mergaitės turi būti informuojamos apie jų teises ir jiems prieinamas paslaugas piliečiams; pabrėžia, kad ši informacija turi būti teikiama paprastu ir saugiu būdu, atsižvelgiant į įvairius jų pasirinktus ir jų reikmėms pritaikytus komunikacijos metodus, žiniasklaidos priemones ir formatus; pabrėžia, kad teisė gauti informaciją neturi būti painiojama su būtinybės aktyviai ieškoti galimybių naudotis teisėmis konceptualizavimu (kai atsakomybė, susijusi su naudojimusi teisėmis, perkeliama tiems, kuriems jų reikia), nes valstybės narės turi prisiimti atsakomybę už

tai, kad būtų pasiekti visi neįgalieji ir kad jiems būtų suteiktos ir garantuotos teisės aktuose ar tarptautinėje konvencijoje nustatytos teisės;

14. ragina integruoti neįgaliuosius į įprastas visuomenės struktūras visais lygmenimis, įskaitant sveikatos priežiūrą, švietimą ir užimtumą, atsižvelgiant į tai, kad nuolatinis ir bendras specialiųjų struktūrų ar paslaugų naudojimas lemia segregaciją ir mažina lygias galimybes;
15. pripažįsta, kad neįgalieji turi turėti galimybę naudotis saugiomis erdvėmis, pvz., šiuo tikslu pasitelkiant klubus ir asociacijas;
16. ragina ES pašalinti kliūtis neįgaliųjų teisei balsuoti, ypač per 2019 m. Europos Parlamento rinkimus;
17. ragina valstybes nares užtikrinti vienodo užmokesčio už vienodą darbą principo taikymą, kovoti su diskriminacija darbo užmokesčio srityje bei užtikrinti moterų ir vyrų lygybę – taip pat ir neįgaliųjų atžvilgiu;

Prieinamumas

18. ragina valstybes nares ir Komisiją įgyvendinti politiką, kuria skatinamas prieinamumas, kaip esminis žingsnis siekiant įtraukties ir būtina neįgaliųjų integracijos ir dalyvavimo sąlyga; taip pat pabrėžia, kad svarbu laikytis vienodo požiūrio ir lygių galimybių principų, kiek tai susiję su prieinamumu ir judumu;
19. primygtinai reikalauja, kad valstybės narės imtųsi priemonių, visų pirma sveikatos, švietimo, transporto, miestų planavimo ir aprūpinimo būstu srityse;
20. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad neįgalios moterys ir mergaitės pernelyg dažnai neturi prieigos prie priemonių, susijusių su seksualinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūra ir teisėmis; reiškia susirūpinimą dėl to, kad neįgalios moterys ir mergaitės neturi galimybės duoti sutikimo dėl kontraceptinių priemonių vartojimo, turėdamos apie tai pakankamai informacijos, ir kad joms netgi gresia priverstinė sterilizacija; ragina valstybes nares įgyvendinti teisės aktais numatytas priemones, kuriomis būtų užtikrintas neįgaliųjų mergaičių ir moterų fizinis neliečiamumas, pasirinkimo laisvė ir apsisprendimas dėl seksualinio ir reprodukcinio gyvenimo;
21. yra susirūpinęs dėl to, kad nedaug šalių turi nuostatų, kuriomis užtikrinama neįgaliųjų teisė pasinaudoti lyties teisinio pripažinimo galimybe; pažymi, kad net ir tais atvejais, kai lyties teisinis pripažinimas leidžiamas, moterims ir mergaitėms, kurioms nustatyta teisinė globa, gali būti neįmanoma tokia galimybe pasinaudoti; pažymi, kad privalomas psichiatrinis vertinimas siekiant lyties teisinio pripažinimo trukdo psichikos sveikatos sutrikimų turinčioms moterims ir mergaitėms pasinaudoti tokia galimybe; ragina valstybes nares priimti teisės aktus dėl lyties teisinio pripažinimo, remiantis apsisprendimo teise ir atsižvelgiant į neįgaliųjų poreikius, susijusius su prieinamumu;
22. kalbant apie transportą, nurodo, jog būtina, kad valstybės narės parengtų viešojo transporto politiką, kuria būtų sudaromos palankesnės sąlygos neįgaliųjų asmenų judumui ir būtų panaikintos architektūrinės kliūtys; ragina Tarybą ir Komisiją skirti reikiamų ES lėšų tokios politikos plėtojimui paremti;

Darbo santykiai ir santykiai darbo vietoje, siekiant kokybiško užimtumo ir tinkamos profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros

23. ragina valstybes nares parengti politiką, kuria būtų skatinama neįgaliųjų integracija į darbo rinką; mano, kad tokia politika turėtų būti skatinama galimybė įsidarbinti, kaip socialinės įtraukties sąlyga, kartu siekiant užtikrinti lygias galimybes;
24. ragina valstybes nares pasirūpinti, kad būtų nustatyti specialių formų darbo teisės aktai, kuriais būtų atsižvelgiama į specifinius neįgaliųjų poreikius ir jie būtų tenkinami, ypač kai tai susiję su darbo laiko reguliavimu; pabrėžia, kad reikia nustatyti specialius darbo teisės aktus, kuriuose būtų atsižvelgiama į neįgalių moterų poreikius, susijusius su nėštumu ir motinyste, užtikrinant galimybę išlikti darbo rinkoje ir darbuotojų apsaugą;
25. ragina valstybes nares įvertinti poreikį imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros atostogų bei lankstaus darbo laiko taikymas būtų pritaikytas atsižvelgiant į įvairius poreikius, susijusius su kelių vaikų gimimu ar priešlaikiniu gimdymu, taip pat tėvų, tėvų partnerių, neįgalių tėvų, tėvų, turinčių psichikos sveikatos problemų, ir neįgalių, lėtinėmis ligomis sergančių ar psichikos sveikatos problemų turinčių vaikų tėvų poreikius;
26. ragina propaguoti teisę į sveikatą ir reabilitaciją, taip pat politiką, kuria siekiama išvengti neįgaliųjų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų atvejų ir imtis priemonių jų teisėms ginti;
27. ragina Komisiją teikti valstybėms narėms žinių apie būdus, kaip toliau kovoti su tarpsektorine diskriminacija;
28. ragina Komisiją remti ir skatinti valstybes nares kovoti su diskriminacija, atsiradusia dėl lyties tapatybės, lyties raiškos, seksualinės orientacijos, lyties požymių ir negalios sankirtos, šiuo tikslu rengiant mokymus įvairovės klausimais ir bendradarbiaujant su darbdaviais dėl darbo vietoje taikomų priemonių, pvz., skatinant anonimines įdarbinimo procedūras;

Švietimas

29. ragina valstybes nares užtikrinti, kad teikiant ikimokyklinės vaikų priežiūros paslaugas dėmesys būtų skiriamas ne tik galimybėms gauti šią priežiūrą, bet ir jos kokybei ir įperkamumui, visų pirma neįgalių vaikų atveju, kartu atsižvelgiant į neįgalių tėvų reikmes; taip pat ragina valstybes nares gerinti viešąsias investicijas į šioms grupėms priklausančių asmenų ankstyvąjį ugdymą ir priežiūrą;
30. pabrėžia, kad svarbu integruoti neįgalias moteris į bendrąsias švietimo ir profesinio rengimo sistemas;
31. pabrėžia, kad aukštesni švietimo ir mokymo standartai ir kokybė padės padidinti neįgalių moterų galias, nes švietimas yra viena iš priemonių, kurios labiausiai veikia visuomenės pažangą, suteikia žinių ir vertybių, būtinų aukštesnio lygio gerovei ir ekonominiam bei asmeniniam augimui užtikrinti; pabrėžia ypatingą kokybiško neįgalių asmenų švietimo ir mokymo svarbą;
32. ragina valstybes nares užtikrinti veiksmingas lygias galimybes gauti išsilavinimą užtikrinant veiksmingą neįgalių vaikų ir jaunuolių integravimą į jų švietimo sistemas visais lygmenimis; ragina remti specialius švietimo poreikius ir šviečiamąją medžiagą, kuriuos papildytų įtraukios mokyklos, siekiant švietimo sistemoje užtikrinti vienodą prieigą, taip pat ir sėkmę;

33. ragina valstybes nares investuoti į aukštos kokybės neįgalių vaikų ir suaugusiųjų švietimą bendrojo švietimo srityje, taip palengvinant prieigą, ypač nepalankiausioje padėtyje esantiems gyventojams;
34. ragina vykdyti švietimo politiką, kuria siekiama pašalinti daug kliūčių, su kuriomis vis dar susiduria neįgalieji; primygtinai ragina valstybes nares bendrojo švietimo įstaigose užtikrinti fizines ir (arba) pedagogines sąlygas, kad neįgalieji galėtų jose mokytis; todėl pabrėžia, kad reikia didinti su neįgaliais vaikais dirbančių mokytojų skaičių;
35. ragina valstybes nares parengti kovos su patyčiomis ir priekabiavimu, kuriuos patiria vaikai ir jaunimas dėl negalios, lytinės tapatybės ar saviraiškos, seksualinės orientacijos, migracijos statuso, klasės, amžiaus, religijos ar etninės kilmės, strategijas, be kita ko, švietimo srityje ir internete;
36. primena, kad rengiant ir įgyvendinant ES programas ir iniciatyvas, visų pirma švietimo, judumo ir jaunimo reikalų srityse, svarbu atsižvelgti į neįgalių moterų ir mergaičių poreikius, taip pat imtis visų atitinkamų veiksmų, kad būtų užtikrinta, kad jos ir toliau turėtų galimybę jose dalyvauti;

Sveikata

37. mano, kad neįgalios moterys ir mergaitės turi turėti visas galimybes gauti medicines ir odontologines paslaugas, atitinkančias konkrečius jų poreikius, tokiose srityse kaip ginekologinės konsultacijos, sveikatos patikrinimai, seksualinė ir reprodukcinė sveikata, šeimos planavimas ir pritaikyta parama nėštumo laikotarpiu ir translyčiams asmenims skirta sveikatos priežiūra; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti viešąsias investicijas šioje srityje ir kad jų nacionalinėje valstybinėje sveikatos priežiūros sistemoje būtų numatyta tinkama prieiga prie šių paslaugų;
38. pabrėžia, kad neįgalios moterys ir mergaitės turi gauti visą reikiamą informaciją, kad galėtų laisvai priimti sprendimus dėl savo sveikatos; pabrėžia, jog svarbu, kad valstybės narės imtųsi visų būtinų kovos su prievartine sterilizacija priemonių;
39. ragina Komisiją nustatyti į Barselonos tikslus panašius tikslus, susijusius su neįgaliųjų priežiūros paslaugomis, ir stebėjimo priemones, kuriomis būtų vertinama šių paslaugų kokybė, prieinamumas ir įperkamumas;
40. ragina ES ir valstybes nares imtis visų priemonių siekiant užtikrinti, kad neįgalios moterys ir mergaitės turėtų vienodas galimybes naudotis ir su negalia susijusiomis sveikatos priežiūros paslaugomis, ir pagrindinėmis paslaugomis;
41. ragina Komisiją teikti valstybėms narėms žinių apie būdus, kaip toliau kovoti su tarpsektorine diskriminacija;

Smurtas dėl lyties

42. palankiai vertina Tarybos sprendimą, kad ES pasirašytų Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) – tai būtų svarbus žingsnis kovojant su smurtu prieš neįgalias moteris ir mergaites; ragina ES skubiai ratifikuoti Stambulo konvenciją ir primygtinai ragina tas valstybes nares, kurios jos dar neratifikavo, tai padaryti; ragina Tarybą kuo greičiau baigti ES prisijungimo prie šios konvencijos procesą;

43. susirūpinęs pažymi, kad neįgalios moterys ir mergaitės dažniau tampa smurto dėl lyties aukomis, ypač smurto šeimoje ir seksualinio išnaudojimo aukomis; nurodo, kad tai pasakytina ir apie sterilizaciją bei prievartinį nėštumo nutraukimą; ragina valstybes nares imtis tinkamų priemonių ir teikti aukštos kokybės, prieinamas ir pritaikytas paslaugas siekiant nutraukti smurtą prieš moteris ir vaikus ir remti smurto aukas – suteikti joms galimybę naudotis darbuotojų, apmokytų teikti specializuotas konsultacijas, paslaugomis, taip pat teikti tinkamą teisinę apsaugą ir paramą;
44. ragina valstybes nares rengti visiems sveikatos ir švietimo specialistams tinkamus mokymus kaip užkirsti kelią diskriminacijai ir smurtui prieš neįgalias moteris ir mergaites;
45. dar kartą pabrėžia savo raginimą Komisijai pateikti išsamią Europos kovos su smurtu prieš moteris strategiją su pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, skirtu užkirsti kelią smurtui dėl lyties ir kovoti su juo, ypatingą dėmesį skiriant neįgalioms moterims ir mergaitėms; taip pat ragina įsteigti ES kovos su smurtu dėl lyties observatoriją;
46. ragina imtis konkrečių politikos priemonių, kuriomis būtų kovojama su neįgaliųjų, ypač moterų ir mergaičių, patiriamu smurtu ir prievarta bei mokymosi sunkumais, įskaitant bauginimą internete, patyčias ir priekabiavimą, taip pat smurtą oficialiai ir neoficialiai teikiamos priežiūros situacijose;

Skaitmeninė ir žiniasklaidos įtrauktis

47. pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant įveikti stereotipus ir išankstinę nusistatymą prieš negalia ir kad neįgalios moterys ir mergaitės turėtų būti labiau matomos žiniasklaidoje tam, kad būtų pakeistos paplitusios atskiriančios socialinės normos; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti lyčių lygybę žiniasklaidos organizacijose, atstovaujamuosiuose organuose ir mokymo institucijose, ypač jų valdybose, ir investuoti į visuomenės informavimo iniciatyvas, taip pat atidžiai stebėti daromą pažangą ir imtis tolesnių veiksmų;
48. ragina Komisiją ir valstybes nares rengti programas ir kurti paslaugas neįgalioms moterims, daugiausia dėmesio skiriant jų skaitmeninei įtraukčiai ir pabrėžiant didžiulį skaitmeninio potencialą moterims su negalia;
49. pabrėžia, kad reikia didinti galimybes naudotis žiniasklaidos paslaugomis ir teikti visapusiškai prieinamas interneto paslaugas, atitinkančias aukščiausius kompetencijos standartus, pritaikytus neįgaliesiems;
50. ragina valstybes nares skatinti transliuotojus visapusiškai įtraukti neįgalias moteris kaip dalyves ir pranešėjas į visų rūšių transliuojamą žiniasklaidą;

Teisėkūra ir įgyvendinimas

51. apgailestauja, kad šiuo metu galiojanti 2010–2020 m. Europos strategija dėl negalios nepadėjo paskatinti priimti veiksmingų teisės aktų, priemonių ir politikos siekiant kovoti su neįgalių moterų atskyrimu ir atmetimu darbo rinkoje, politiniame gyvenime, mokyklose ir mokymosi aplinkoje;
52. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti politiką, kuri sudarytų sąlygas neįgalioms moterims ir mergaitėms dalyvauti viešajame, socialiniame, kultūriniame, ekonominiame

ir politiniame gyvenime ir skatintų šį dalyvavimą, visų pirma mažinant kliūtis judumui ir skatinant neįgalias moteris steigti organizacijas ir tinklus ir jungtis prie jų, taip pat rengiant mokymo ir kuravimo programas;

53. ragina ES ir valstybes nares imtis pozityvių veiksmų, skirtų neįgalioms moterims, siekiant skatinti mokymą, įdarbinimą, įsidarbinimo galimybes, darbo vietų išlaikymą, vienodas karjeros galimybes, prisitaikymą darbo vietoje ir profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą;
54. ragina Komisiją imtis pozityvių veiksmų siekiant stiprinti neįgalių moterų ir mergaičių teises, sukurti pažangos stebėsenos mechanizmą ir finansuoti duomenų apie neįgalias moteris ir mergaites rinkimą bei mokslinius tyrimus pagal Neįgaliųjų teisių konvencijos principus;
55. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl 2020–2030 m. Europos strategijos dėl negalios, pagal kurią visos Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatos būtų įtrauktos į būsimus ES teisės aktus, politiką ir programas ir kuri atitiktų JT vaiko teisių konvenciją ir dokumento „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“ tikslus tam, kad neįgalios moterys ir mergaitės galėtų naudotis savo teisėmis kaip ir kiti asmenys;
56. ragina ES ir jos valstybes nares Neįgaliųjų teisių konvencijos standartus įtvirtinti savo teisinėje ir politikos sistemoje, siekiant užtikrinti, kad žmogaus teisėmis grindžiamas požiūris į negalią būtų visapusiškai atspindėtas įstatymuose ir politikos formavimo procese;
57. pabrėžia, kad turėtų būti aktyviai konsultuojamasi su neįgaliomis moterimis ir mergaitėmis per joms atstovaujančias organizacijas rengiant ir įgyvendinant teisės aktus ir politiką, kuriais siekiama užtikrinti nediskriminavimą ir lygias galimybes, taip pat stebėti jų veiksmingumą, ir jos turėtų būti įtraukiamos į šį procesą; ragina vykdyti tikrą struktūrinį ES ir neįgaliesiems atstovaujančių organizacijų dialogą siekiant parengti 2020–2030 m. Europos strategiją dėl negalios;
58. pabrėžia, kad neįgaliųjų organizacijos turi dalyvauti rengiant, vykdamas pagal ES sanglaudos politiką vykdomus projektus ir atliekant jų *ex-post* vertinimą;

Finansavimas

59. ragina Komisiją ir valstybes nares optimizuoti ES struktūrinius fondus, įskaitant Europos socialinį fondą, siekiant skatinti prieigos neįgalioms moterims užtikrinimą bei jų nediskriminavimą ir didinti finansavimo galimybių matomumą, pvz., steigiant naujas įmones ir remiant verslumą apskritai;

o

o o

60. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai ir Tarybai.